

V E N D I M
Nr.4, datë 27.3.2003

NË EMËR TË REPUBLIKËS

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë të përbërë nga:

Thimjo Kondi	Kryetar
Perikli Zaharia	Anëtar
Kristaq Ngjela	“
Bashkim Caka	“
Nikoleta Kita	“
Ylvi Myrtja	“
Natasha Sheshi	“
Agron Lamaj	“
Valentina Kondili	“
Vladimir Metani	“
Vladimir Bineri	“
Spiro Spiro	“
Evjeni Sinoimeri	“
Irma Bala	“
Zamir Poda	“

në seancën gjyqësore të datës 27.3.2003 morën në shqyrtim çështjen që i përket:

KËRKUES: Juan Kondi, përfaqësuar nga avokat N. Duro

OBJEKTI: Konvertimi i dënimit, në bazë të nenit 283/1 të Kodi Penal ndryshuar me ligjin nr.8733, datë 24.1.2001

Baza ligjore: Neni 3.3 i Kodit Penal, si dhe neni 2 i ligjit nr.7942, datë 31.5.1995.

Gjykata e Shkallës së Parë Elbasan, me vendimin nr.111, datë 12.4.2002 ka vendosur:

Rrëzimin e kërkesës së bërë nga i padituri Juan Kondi për një konvertim të ri të dënimit.

Gjykata e Apelit Durrës, me vendimin nr.215, datë 6.9.2002 ka vendosur:

Lënien në fuqi të vendimit nr.111, datë 12.4.2002 të Gjykatës së Shkallës së Parë Elbasan.

Kundër vendimit nr.215, datë 6.9.2002 të Gjykatës së Apelit Durrës, ka ushtruar rekurs kërkuesi duke parashtruar këto shkaqe:

Ligji i ri ka fuqi prapavepruese edhe ndaj personave të dënuar.

Masa e dënimit nuk mund të kalojë kufirin maksimal, sipas ligjit shqiptar (neni 516/1 i Kodit të Procedurës Penale)

Neni 11 i ligjit nr.7942, datë 31.5.1995 njeh të drejtën që personat t'i drejtohen gjykatës për pretendimet lidhur me efektet juridike të hyrjes në fuqi të Kodit Penal.

Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë me vendimin nr.91 Akti, datë 19.2.2003 ka vendosur: Kalimin e çështjes Kolegjeve të Bashkuara për të unifikuar praktikën gjyqësore, duke parashtruar:

a. Cili është kuptimi i nenit 3.3 të Kodit Penal në raport me nenin 7 të Konventës Europiane për të Drejtat Themelore të Njeriut dhe nenit 29/3 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë. Në themel këto dispozita parashikojnë se, kur ligji i kohës kur është kryer vepra penale dhe ligji i mëvonshëm janë të ndryshëm, ai që është më favorizuesi është edhe ligji i aplikueshëm për personin që ka kryer veprën penale.

b. Në cilën fazë të procedimit është e aplikueshme kjo dispozitë.

KOLEGJET E BASHKUARA TË GJYKATËS SË LARTË

pasi dëgjuan relacionin e anëtarëve Z. Poda e V. Metani,

pasi dëgjuan prokurorin Artur Selmani, i cili kërkoi lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës së Apelit Durrës,

pasi dëgjuan avokatin N.Duro, që kërkoj prishjen e vendimeve dhe pranimin e kërkesës,

V Ë R E J N Ë:

Nga shqyrtimi i akteve që ndodhen në fashikullin e kërkesit Juan Kondi, rezulton se ai me vendim nr.3014, datë 15.10.1999 të Gjykatës së Athinës (Greqi) është deklaruar fajtor dhe dënuar me 17 (shtatëmbëdhjetë) vjet burgim, për krimin e mbajtjes dhe transportimit të lëndëve narkotike, të kryer në bashkëpunim.

Pasi ky vendim kishte marrë formë të prerë, Gjykata e Shkallës së Parë Fier me vendimin nr.307, datë 27.9.2000, në zbatim të urdhërimeve të parashikuara në dispozitat e neneve 512-516 të Kodit të Procedurës Penale, bëri njohjen e tij, duke e cilësuar veprën e kryer nga i dënuari Juan, me nenin 283/I të Kodit Penal të Republikës së Shqipërisë dhe masën e dënimit e konvertoi në 15 (pesëmbëdhjetë) vjet burgim, që është edhe maksimumi i dënimit me burgim, që parashikohej për këtë veprë nga kjo dispozitë (neni 283/I i Kodit Penal), para ndryshimeve që ajo ka pësuar me ligjin nr.8733, datë 24.1.2001.

Pas transferimit të tij në Shqipëri, i dënuari Juan, ndërsa ishte duke vuajtur dënimin në Institutin e Riedukimit Kosovë, më 6.3.2002 paraqiti kërkesë për uljen e kësaj mase në 10 (dhjetë) vjet burgim, aq sa është maksimumi i parashikuar për këtë veprë nga paragrafi i parë i nenit 283 të Kodit Penal, pas ndryshimeve që iu bënë kësaj dispozite me ligjin e përmendur më lart.

Gjykata e Shkallës së Parë Elbasan, me vendimin nr.111, datë 12.4.2002, vendosi rrëzimin e kërkesës, me arsyetimin se dispozitat e nenit 3/III të Kodit Penal dhe nenit 2 të ligjit nr.7942, datë 31.5.1995 "Për hyrjen në fuqi të ligjit nr.7895, datë 27.1.1995 "Për Kodin Penal të Republikës së Shqipërisë"" nuk e shtrijnë efektin e tyre pas njohjes së vendimeve penale të huaja, vendim i cili u la në fuqi edhe nga Gjykata e Apelit Durrës, me vendimin nr.215, datë 6.9.2002 të saj, me të njëjtin arsyetim.

Kundër vendimit të Gjykatës së Apelit Durrës ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë mbrojtësi i kërkesit, avokat Niko Duro, me të cilin kërkon prishjen dhe ndryshimin e tij, sipas kërkesës, duke parashtruar si shkak uljen që iu bë maksimumit të dënimit nga pesëmbëdhjetë në dhjetë vjet burgim, me ndryshimet që me ligjin nr.8733, datë 24.1.2001, iu bënë dispozitës së nenit 283 të Kodit Penal, në përgjithësi dhe paragrafit të parë të saj, në veçanti, duke paraqitur si argument detyrimin për t'u zbatuar nga gjykata paragrafi i III-të i nenit 3 të Kodit Penal dhe ligji nr.9742, datë 31.5.1995.

Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë nisur nga fakti që pranë kësaj gjykate ndodhen edhe disa kërkesa të tjera të kësaj natyre, çmoi se është vendi që të njehsohet praktika gjyqësore lidhur me kuptimin e përmbajtjes së paragrafit të tretë të nenit 3 të Kodit Penal, e parë kjo në raport me përmbajtjen e nenit 7 të Konventës Europiane të të Drejtave të Njeriut dhe nenit 29/3 të Kushtetutës së Republikës të Shqipërisë, me vendimin nr.91, datë 19.2.2003 të tij, vendosi kalimin e çështjes në Kolegjet e Bashkuara për t'u unifikuar fakti se në cilën fazë të procedimit është i aplikueshëm paragrafi i tretë i nenit 3 të Kodit Penal.

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë duke pasur parasysh kuptimin e vërtetë të përmbajtjes së paragrafit të tretë të nenit 3 të Kodit Penal, qëllimin konkret të ligjvënësit që e miratoi atë, frymën e përgjithshme të përmbajtjes së dispozitës së nenit 3 të Kodit Penal, në lidhje me veprimin në kohë, në përgjithësi të ligjit penal, të marra këto në raport me rrethanat faktike në të cilat është bërë njohja e vendimit penal të huaj, që bën fjalë për deklarimin fajtor dhe dënimin e kërkesit Juan Kondi, arriti në përfundimin se si vendimi nr.111, datë 12.4.2002 i Gjykatës së Shkallës së Parë Elbasan, ashtu edhe vendimi nr.215, datë 6.9.2002 i Gjykatës së Apelit Durrës janë të drejta të bazuara në ligj. Ato gjejnë mbështetje të plotë në rrethanat faktike të çështjes dhe si të tillë duhet të lihen në fuqi.

Në këtë përfundim u arrit, duke u interpretuar nga Kolegjet e Bashkuara kuptimi i përmbajtjes së dispozitës së nenit 3 të Kodit Penal dhe veçanërisht i paragrafit të tretë të saj, parë jo në kuadër vetëm të kësaj dispozite, por në një rrafsh akoma më të gjerë, sikurse është nxjerrja në pah e kuptimit të vërtetë të përmbajtjes së këtij paragrafi në raport me imperativin kushtetues të fuqisë prapavepruese të ligjit favorizues, që buron nga përmbajtja e pikës 3 të nenit 29 të Kushtetutës së Republikës të Shqipërisë dhe fryma e përgjithshme e kuptimit të nenit 7 të Konventës Europiane të të Drejtave të Njeriut.

Nisur nga fakti që ligjvënësi shqiptar në një dispozitë të vetme, sikurse është ajo e nenit 3 të Kodit Penal, ka përcaktuar veprimin e ligjit penal në kohë, jo vetëm në përgjithësi, sipas parimit që askush nuk mund të dënohet për një vepër që sipas ligjit të kohës kur është kryer, nuk përbënte vepër penale, por edhe duke dhënë përjashtimet nga ky parim, Kolegjet e Bashkuara çmojnë se lidhje me çështjen objekt shqyrtimi, ka përmbajtja e paragrafëve të dytë dhe të tretë të kësaj dispozite, në të cilat parashikohen përjashtimet nga rregulli i përgjithshëm i veprimit në kohë të ligjit penal dhe brenda tyre, lidhje më të drejtpërdrejtë me këtë çështje, pa dyshim, që ka paragrafi i tretë i saj.

Nga përmbajtja e këtij paragrafi, sipas të cilit, kur ligji i kohës kur është kryer vepra penale dhe ligji i mëvonshëm janë të ndryshëm, zbatohet ai ligji, dispozitat e të cilit janë më të favorshme për personin që ka kryer veprën penale, arrihet në përfundimin se, në rastet kur, ligji që ka qenë në fuqi në kohën e kryerjes së veprës penale, është më i disfavorshëm se ligji që është në fuqi në kohën e gjykimit të çështjes penale në ngarkim të personit që e ka kryer atë, gjykatat detyrohen të zbatojnë këtë të dytin d.m.th. ligjin e mëvonshëm, i cili është në fuqi në kohën e gjykimit të çështjes.

Ky detyrim rrjedh nga fakti që, në rastin konkret, ligji i mëvonshëm përmban dispozita, të cilat janë më të favorshme për personin që ka kryer veprën penale ose, duke përdorur terminologjinë kushtetuese, duhet thënë se ligji i mëvonshëm është ligj penal favorizues dhe pikërisht për këtë arsye, ai ka fuqi prapavepruese.

Megjithatë, duhet vënë në dukje fakti që fuqia prapavepruese e ligjit penal favorizues, në raport me momentin kohor të zbatimit të tij, nuk është e pakufizuar, pasi ky moment është i kushtëzuar nga faza në të cilën gjendet procedimi penal, që i përket personit të akuzuar për kryerjen e veprës penale, fazë e cila, duke u bazuar në sa u thanë me hollësi më lart, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, arrijnë në përfundimin se nuk mund të jetë tej momentit kohor kur vendimi i dënimit penal të personit të akuzuar, ka marrë formë të prerë, gjë që vlen edhe për personat e dënuar me vendim penal të formës së prerë të gjykatave të huaja penale, sikurse është rasti objekt gjykimi.

Të gjitha çështjet e tjera, që mund të lindin pas këtij momenti, i përkasin një faze tjetër, asaj të ekzekutimit të vendimit penal.

Dihet se ndryshe nga fuqia prapavepruese e ligjit penal, që përfshihet në institutin e veprimit penal në kohë, institut, i cili rregullimin e tij ligjor e gjen në normat e ligjit penal material, faza e ekzekutimit të vendimeve penale rregullohet nga normat e ligjit procedural penal, nocione këto që konfondohen në kërkesën e paraqitur nga mbrojtësi i kërkuarit Juan.

Bazuar në sa u parashtrua me hollësi në pjesët e përparshme të këtij vendimi, Kolegjet e Bashkuara arrijnë në përfundimin e përgjithshëm se paragrafi i tretë i nenit 3 të Kodit Penal është i zbatueshëm në procedimet penale të vëna në lëvizje pas hyrjes në fuqi të ligjit favorizues, si dhe në procedimet penale, të cilat, megjithëse janë vënë në lëvizje para hyrjes në fuqi të ligjit favorizues, gjykimi për to nuk ka përfunduar ende me vendim të formës së prerë.

Kështu që, personat, vendimi i dënimit penal për të cilët ka marrë formë të prerë, sikurse është rasti i kërkuarit Juan, nuk mund të përfitojnë nga ligji i mëvonshëm, edhe pse ai mund të jetë favorizues në raport me ligjin penal që u zbatua nga gjykatat në kohën e dënimit të tyre.

I vetmi përjashtim nga ky rregull, në kushtet e zakonshme të zbatimit të Kodit Penal, bëhet vetëm për personat e dënuar me vendim të formës së prerë, kur ligji i ri, veprën për të cilën ata janë deklaruar fajtorë dhe dënuar, nuk e konsideron më vepër penale.

Dhe këtë përjashtim e ka bërë vetë ligjvënësi në paragrafin e dytë të nenit 3 të Kodit Penal, sipas të cilit, ligji i ri që nuk dënon veprën penale ka fuqi prapavepruese dhe në rast se personi është dënuar, ekzekutimi i dënimit nuk mund të fillojë dhe në qoftë se ka filluar, pushon.

Thuhet, "në kushtet e zakonshme të zbatimit të Kodit Penal", pasi ligjvënësi, mbas miratimit të ligjit nr.7895, datë 27.1.1995 "Për Kodin Penal të Republikës së Shqipërisë me dy ligje të veçanta, të miratuara ad'hoc me nr.7942 dhe 7984 të datave, respektivisht, 31.5.1995 dhe 28.7.1995, miratuar për hyrjen në fuqi të Kodit Penal, ka parashikuar shprehimisht që personave të cilët janë dënuar me vendim të formës së prerë për një ose më shumë vepra penale me masa dënimi, për një ose më shumë prej tyre, më të larta sesa maksimumi që parashikon për to Kodi i ri Penal, ju mbetet për secilën prej tyre, ky maksimum (nenet 2 dhe 1 të ligjeve respektive).

Nëpërmjet këtyre dy ligjeve, kanë përfituar vetëm personat që ishin dënuar para hyrjes në fuqi të Kodit të ri Penal, d.m.th. me kodet e mëparshme penale dhe një gjë e tillë ishte jo vetëm e domosdoshme, por edhe e kuptueshme, për shkak të disa ndryshimeve jo pak të rëndësishme, që pësoi

instituti juridik i përgjegjësisë penale dhe elemente përbërëse të tij në Kodin e ri Penal, në krahasim me të mëparshmet.

Pikërisht, për këtë shkak, dy dispozitat e përmendura të dy ligjeve që u miratuan për hyrjen në fuqi të Kodit të ri Penal, ashtu sikurse edhe vetë këto dy ligje, për nga përmbajtja dhe qëllimi për të cilin u miratuan, ishin kalimtare. Ato shërbyen, ekskluzivisht, për rregullimin nga pikëpamja ligjore të gjendjes faktike të ndryshimeve që ekzistonin, përse i takonte maksimumit të masave të dënimit që ishin dhënë nga gjykatat ndaj personave të dënuar para hyrjes në fuqi të Kodit të ri Penal për vepra, të cilat, edhe sipas këtij të fundit, vazhdojnë të konsiderohen vepra penale dhe nuk mund të zbatohen edhe në raste të tjera, sikurse, pa të drejtë, pretendohet në rekursin e paraqitur nga mbrojtësi i caktuar nga kërkuesi Juan.

Po kështu, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, çmojnë se duhet të vihet në dukje edhe fakti që, veç sa u përmendën në pjesën e mëparshme të këtij vendimi, pretendimi i mbrojtësit të të dënuarit Juan për uljen e masës së dënimit nga pesëmbëdhjetë në dhjetë vjet burgim, nuk qëndron edhe për shkak se, megjithëse maksimumi i dënimit me burgim, që parashikohet nga paragrafi i parë i nenit 283 (të ndryshuar) të Kodit Penal, është jo pesëmbëdhjetë, që e kishte dispozita e pandryshuar, por dhjetë vjet burgim, bazuar në faktin që, sipas vendimit penal nr.3014, datë 15.10.1999 të Gjykatës së Athinës (Greqi), vepra penale e mbajtjes dhe e transportimit të lëndëve narkotike është kryer në bashkëpunim, pas ndryshimeve që iu bënë dispozitës së nenit 283 të Kodit Penal, vepra e tij nuk do të cilësohej me paragrafin e parë, por me paragrafin e dytë (i cili bashkëpunimin nuk e parashikon si rrethanë thjesht të anës objektive të figurës së kësaj vepre penale, por edhe si rrethanë cilësonjëse), në të cilin kufijtë e dënimit variojnë nga shtatë deri në pesëmbëdhjetë vjet burgim d.m.th. janë më të disfavorshme (më të rënda), në raport me marzhet e dënimit, nga pesë deri në pesëmbëdhjetë vjet, që parashikonte kjo dispozitë e Kodit Penal, para ndryshimeve që iu bënë asaj me ligjin e përmendur disa herë më lart.

PËR KËTO ARSYE

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, mbështetur në nenin 441/a të Kushtetutës dhe 441 pika "a" të Kodit të Procedurës Penale,

V E N D O S Ë N:

Lënie në fuqi të vendimit nr.215, datë 6.9.2002 të Gjykatës së Apelit Durrës. Ky vendim është unifikuës. Një kopje e tij të dërgohet për botim në Fletoren Zyrtare.